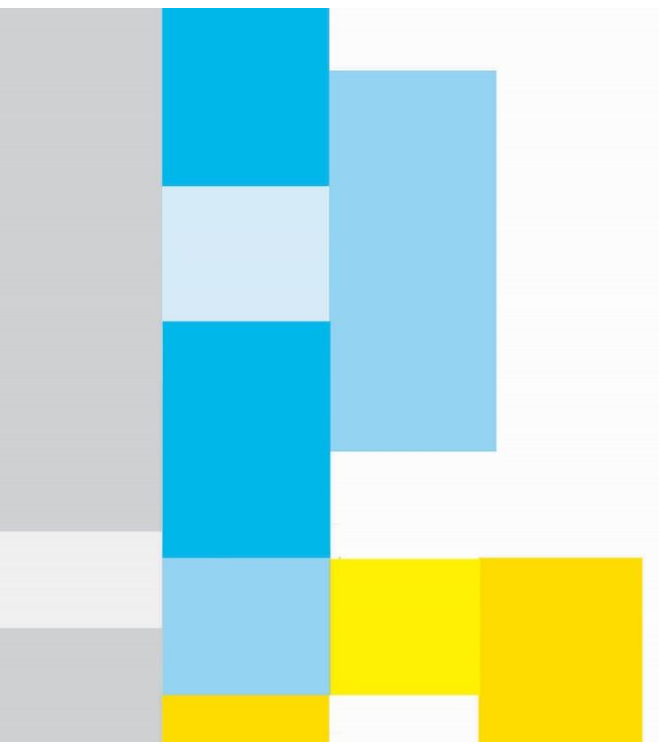

Undervisningen i historia

Sammanfattning

Genomförande

Skolinspektionen har granskat om undervisningen i historia utformas så att eleverna får möjlighet att skapa samband mellan olika tidsdimensioner, exempelvis dåtid-nutid-framtid. Detta ska ske genom att eleverna utvecklar de fyra förmågorna som beskrivs i kursplanen, nämligen att:

- använda en historisk referensram som innefattar olika tolkningar av tidsperioder, händelser, gestalter, kulturmöten och utvecklingslinjer
- kritiskt granska, tolka och värdera källor som grund för att skapa historisk kunskap
- reflektera över sin egen och andras användning av historia i olika sammanhang och utifrån olika perspektiv
- använda historiska begrepp för att analysera hur historisk kunskap ordnas skapas och används

Granskningen omfattar även två aspekter av *hur* undervisningen genomförs. Dessa är aktivt lärarstöd i form av tydliga beskrivningar och förklaringar samt om eleverna får tillfällen att diskutera och reflektera i historieundervisningen. Skolinspektionen har bedömt att dessa aspekter är särskilt viktiga för elevernas förutsättningar att skapa samband mellan olika tidsdimensioner.

I granskningen ingår 27 grundskolor. Underlag till denna rapport har hämtats in genom observationer av 164 lektioner i historia, 80 gruppintervjuer med elever, 27 gruppintervjuer med lärare och 27 intervjuer med rektorer. Fler än 4 300 elever har besvarat en enkät om hur de uppfattar sin historieundervisning. Projektet har också samlat in skriftliga underlag. Framförallt i form av lärares planeringar, uppgifter och prov. Rapporten skildrar endast det som kommit fram vid besöken. Den är alltså inte en nationell lägesbeskrivning.

Resultat

Granskningen visar flera goda exempel på undervisning som utvecklar elevernas förmåga att använda en historisk referensram. Inom undervisning som syftar till att ge eleverna förmågan att kritiskt granska och tolka historiska källor finns utvecklingsbehov, men också en del goda exempel.

Nästan alla besökta skolor behöver utveckla undervisningen för att eleverna ska få reflektera över hur historia kan användas. Det är en förmåga som ger eleverna ett kritiskt förhållningssätt till historia, utvecklar dem som medborgare och hjälper dem att se syftet bakom specifika användningar av historia.

Elevernas möjligheter att använda historiska begrepp är direkt kopplat till i vilken utsträckning undervisningen låter dem utveckla de olika förmågorna. Det

vill säga – eleverna får använda många begrepp kopplade till den historiska referensramen, en del begrepp som hör hemma i den historiska källkritiken men få, om ens några begrepp kring hur historia kan användas.

Även lärarstöd samt tillfällen att diskutera och reflektera är direkt kopplade till i vilken utsträckning undervisningen låter eleverna utveckla de olika förmågorna. Eleverna får generellt mycket lärarstöd och utrymme att diskutera och reflektera när undervisningen behandlar den historiska referensramen, men de får litet lärarstöd och utrymme att diskutera och reflektera när undervisning behandlar hur historia kan användas.

Rekommendationer

För att höja kvaliteten på undervisningen i historia behöver:

- lärarnas förtrogenhet med kursplanen öka
- undervisningen planeras och genomförs så att eleverna får möjlighet att aktivera samtliga ämnesspecifika förmågor
- lärarna se över hur de använder läromedel för att säkra att undervisningen ger eleverna möjligheter att utveckla samtliga förmågor

Rektorer och huvudmän har ett särskilt ansvar för att utvärdera undervisningen, ge lärarna relevant kompetensutveckling och för att skapa tid för kollegiala samtal.